

ผู้หญิงกับอาชีพบริการทางเพศ เรื่องลับๆ ที่สังคม
ต้องยอมรับ และมองให้เห็น :

สุรางค์ จันท์แย้ม เกิดอำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

บิดาเป็นข้าราชการครู ปัจจุบันเกษียณแล้ว ส่วนมารดาเป็นแม่บ้าน
และทำงานให้ชุมชน มีพี่น้อง ๘ คน พี่ทั้งหมด ๖ คน รับราชการครู และมี
น้องชาย ๑ คนเป็นวิศวกรเครื่องกล พื้นฐานการศึกษาตั้งแต่ระดับประถม
ศึกษาถึงอนุปริญา สุรางค์เรียนสาขาการละครจากวิทยาลัยนาฏศิลป์
กรมศิลปากร และจบปริญญาตรีสาขาสุศึกษา จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษาและในปี ๒๕๔๒ สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญา
โท สาขาการศึกษา ผู้ใหญ่ จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประสบการณ์การทำงาน

เพื่อสร้างทัศนคติของสังคม
กับงานบริการทางเพศ
การยอมรับ และการมองเห็นตัว
ตนของพนักงานบริการทางเพศ
สุรางค์เริ่มชีวิตการทำงานครั้ง
แรกเมื่อเดือน ธันวาคม ค.ศ.
๒๕๓๒ ด้วยการเป็นอาสา
สมัครโครงการศิลปินเพื่อเอดส์
ของศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ
(EMPOWER) แล้วจึงเริ่ม

อาชีพพนักงานอย่างเต็มตัวโดยทำงานเพื่อให้การคุ้มครองและช่วยเหลือ
พนักงานบริการประจำศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ (EMPOWER) นับตั้งแต่
นั้นเป็นต้นมาจากที่ได้สัมผัส และทำงานร่วมกับเพื่อน พี่ น้อง ที่เป็นพนักงาน
บริการทางเพศพบว่ายังคงมีพนักงานบริการจำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถอ่าน
เขียนภาษาไทยได้ หลายคนอยากฝึกเขียนภาษาไทยเพื่อจะได้เขียนจดหมาย
หาลูกหลายคนอยากอ่านหนังสือได้ เพราะอยากจะทำในหนังสือพิมพ์
ทุกวัน สุรางค์จึงเริ่มทำห้องเรียนภาษาไทยขึ้นและจนกระทั่งมีหญิงบริการ
บางคนอยากจะทำเรียนต่อในชั้นสูงขึ้น สุรางค์จึงสนับสนุนให้เกิดการศึกษาต่อ
ในระบบการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งทำให้สุรางค์เริ่มเข้าใจอคติของสังคม
ที่มีต่อพนักงานบริการทางเพศ ซึ่งเป็นอุปสรรคให้พนักงานบริการ
ทางเพศไม่สามารถเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

สุรางค์พยายามหาแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสม
ให้กับพนักงานบริการ จนกระทั่งในปี ๒๕๓๕ ได้ประสานงานศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร เพื่อขอคำแนะนำและได้รับอนุญาต
ให้จัดการศึกษา นอกโรงเรียนให้กับพนักงานบริการโดยผู้บริหาร

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร สนับสนุนให้จัดตั้งกลุ่มทางไกล
เอ็มพาวเวอร์ เพื่อจัดการศึกษาสายสามัญให้แก่หญิงบริการในย่านพัฒนาพงศ์
และสุขุมวิท ซึ่งส่งผลให้พนักงานบริการจำนวนมากประสบความสำเร็จ
ทางการศึกษา สามารถมีโอกาสทางการศึกษาที่สูงขึ้น จนกระทั่งในปี ๒๕๓๖
ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ ก็ได้รับรางวัลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนดีเด่น
จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน

และด้วยผลงานของความพยายามในการสร้างโอกาสทางการศึกษา
ให้กับหญิงบริการอย่างต่อเนื่อง สุรางค์จึงได้รับรางวัลอโชก้าเฟลโลว์ (Ashoko
Fellow) จากมูลนิธิอโชก้า ประเทศอินเดีย ในปี ๒๕๔๒

จนกระทั่งปลายปี พ.ศ.๒๕๔๖ สุรางค์ได้ร่วมกับเพื่อนๆพนักงาน
บริการทางเพศจัดทำโครงการเพื่อทำงานให้กับพนักงานบริการที่เป็นผู้ชาย
ซึ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในสังคม และยังไม่มีโครงการเฉพาะที่ให้การคุ้มครอง
และช่วยเหลือ จนปี พ.ศ.๒๕๔๗ สุรางค์และเพื่อนพนักงานบริการจำนวน
๕ คน ได้ร่วมกันจัดตั้ง "กลุ่มเพื่อนพนักงานบริการ (SWING)" โดยมีจุด
มุ่งหมาย เพื่อให้ทุกคน ไม่ว่าจะมีความสามารถเป็นอย่างไร ได้มีพื้นที่ยืนของ
ตนเองในสังคม และในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ก็จัดตั้งเป็นมูลนิธิเพื่อพนักงานบริการ
(SWING) จนถึงปัจจุบัน สุรางค์ ถอดบทเรียนการทำงานที่ผ่านมามากว่า "อาชีพ
พนักงานบริการ เป็นงานที่ไม่ได้รับการยอมรับทั้งทางกฎหมาย และทางสังคม
การทำงานเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของพนักงานบริการจึงเป็นงานที่
ยากมาก ดังนั้น การทำงานแบบสร้างแนวร่วมหรือหามิตรทางสังคม จึงเป็น
ยุทธศาสตร์หลักที่เลือกใช้ในการทำงาน ทั้งการทำโครงการอาสาสมัครเรียน
รู้ชีวิตของพนักงานบริการทางเพศโดยปัจจุบันรับนักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่
๓ โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานมาเรียนรู้การทำงานในชุมชนเป็น
ระยะเวลา สัปดาห์ของทุกปี เพื่อที่จะเป็นช่องทางในการสร้างความเข้าใจ
ต่อประเด็นการค้าบริการทางเพศในมิติทางสังคมให้กับนักเรียนนายร้อย
ตำรวจเพื่อนำไปสู่การทำงานร่วมกันในอนาคต" ปัจจุบันมูลนิธิเพื่อนพนักงาน
บริการมีศูนย์การทำงานอยู่ที่กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาและเป็น
หน่วยการเรียนรู้รูปแบบการทำงานสำหรับพนักงานบริการให้กับหน่วยงาน
ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ "สิ่งที่มีมองเห็นแค่อุดมูเขาน้ำแข็งที่โผล่
พ้นน้ำเท่านั้น เราจะช่วยฐานอคติทางเพศที่ล้นสมมาได้อย่างไร"

สุรางค์ สะท้อนประสบการณ์การทำงานเรื่องเพศเพื่อสร้างการ
ยอมรับกับสังคมในช่วง ๒ ทศวรรษว่า

"เมื่อเริ่มต้นทำงานช่วงแรก ต้องต่อสู้กับฐานคิดเดิมเริ่มจากตนเอง
ที่ซึมซับความเข้าใจมาจากสังคมโดยรอบตอนที่ประกอบอาชีพขายบริการ
ในความเป็นผู้หญิงดีและผู้หญิงเลวและเมื่อเราได้มีโอกาสทำงานคลุกคลี
อยู่กับหญิงบริการ เราเริ่มมีคำถามให้กับตัวเองอีกว่า อะไรคือเส้นแบ่ง

ของคำว่าผู้หญิงดีหรือเลว เพราะผู้หญิงเลวในภาพที่เราเคยมีในอดีต ปัจจุบันก็คือลูกศิษย์ ที่ น้อง และเพื่อนแท้ของเรา

นอกจากนี้ยังมีอคติและทัศนคติของคนส่วนหนึ่งในสังคมที่มีความรังเกียจต่อพนักงานบริการ ซึ่งส่งผลให้การขับเคลื่อน เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและโอกาสทางสังคมของพนักงานบริการอยู่บนฐานของความยากลำบาก” สิ่งที่ยากจะบอกเกี่ยวกับผู้หญิง และสิทธิมนุษยชน

“ผู้หญิง ก็คือมนุษย์เช่นเดียวกับผู้ชาย และหรือเพศทางเลือก สิทธิที่ผู้หญิงจะได้ต้องเป็นสิทธิที่เป็นความจริง มิใช่เพียงสิทธิแค่ตัวหนังสือ หรือจินตนาการ หรือโชคชะตาเท่านั้น การทำงานด้านสิทธิมนุษยชนอย่างคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หากเปรียบคนในสังคมเสมือนนักเรียน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนก็เปรียบเสมือนครูที่เมื่อยามนักเรียนในโรงเรียน (สังคม) มีปัญหา ครูก็จะทำหน้าที่รับฟังข้อมูลจากเด็กทั้ง ๒ ฝ่ายเพื่อที่จะสืบค้นหาความเป็นจริงว่าใครคือผู้กระทำความผิดและหาช่องทางในการไกล่เกลี่ยเพื่อให้ปัญหานั้นยุติหรือลดน้อยลงไปในมุมความรู้ลึกของพนักงานบริการหรือผู้ด้อยโอกาสในสังคมการทำงานของ SWING จึงช่วยเปิดโอกาสให้คนที่ไม่ได้รับการยอมรับ ได้มีที่ยืน มีพื้นที่ในสังคม ได้มีโอกาสรับการศึกษา การดูแลสุขภาพ และมีอำนาจต่อรองกับเจ้าของสถานบริการ”

ผู้นำสตรีกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม บ้านกรูด และผู้นำสตรีกลุ่มรักท้องถิ่นป้อนอก จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ : จินตนา แก้วขาว และกรณิมา พงษ์น้อย ผู้หญิงนักต่อสู้เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น

จินตนา แก้วขาว ประธานกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๕ และแต่งงานกับนายอิสรา แก้วขาว มีบุตรด้วยกัน ๓ คน เป็นหญิง ๒ คน และชาย ๑ คน ปัจจุบันเป็นแม่บ้านและขายของชำที่บ้าน

กรณิมา พงษ์น้อย ประธานกลุ่มรักท้องถิ่นป้อนอก จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เป็นภรรยาของเจริญ วัตถ์กษร ซึ่งต่อมากถูกยิงเสียชีวิต เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๗ ปัจจุบันประกอบอาชีพทำไร่และร้านอาหารพร้อมที่พักริมทะเลป้อนอก

จินตนา แก้วขาว ทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่คู่กับกรณิมา พงษ์น้อย

ในฐานะตัวแทนชุมชนบ้านกรูด และชุมชนป้อนอก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการรณรงค์ใช้สิทธิของประชาชน และชุมชน คัดค้านนโยบายของรัฐ และการทำงานของกลุ่มทุนที่กระทบต่อทรัพยากรในท้องถิ่น โดยเฉพาะที่เป็นโครงการพลังงาน ขนาดใหญ่เป็นเวลากว่า ๑๐ ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๐ เป็นต้นมา ได้ร่วมกับชุมชนคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน ๓ โรง ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งการต่อสู้โดยใช้กระบวนการรณรงค์นี้ ใช้เวลานานกว่า ๘ ปี โดยได้ร่วมกับชาวบ้าน บ้านกรูดและป้อนอกใช้สิทธิของตนเอง และชุมชนต่อหน่วยงานราชการ ในการขอรับข้อมูลข่าวสารที่ไม่ได้เปิดเผยสู่สาธารณะ และสามารถวิพากษ์วิจารณ์ด้วยภูมิปัญญา โดยเฉพาะความรู้ในทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นตน จนทำให้รัฐบาลขณะนั้น ยกเลิกการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การดำเนินงานโดยมีจิตใจอันมุ่งมั่นและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากในบริบทที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างของกลุ่มคน ภายใต้ผลประโยชน์มหาศาล แม้จะถูกข่มขู่คุกคาม และแม้กระทั่งสามีของกรณิมา (นายเจริญ วัตถ์กษร) ถูกลอบสังหาร จนเสียชีวิต ผู้หญิงนักต่อสู้ทั้งสองก็รับรู้ได้ว่าชีวิตไม่มีความปลอดภัย และต้องอยู่กับความระแวงระวังมาตลอด แต่การต่อสู้ของผู้หญิงทั้งสองและชุมชน ทำให้สังคมไทยตระหนักและยอมรับ ความสำคัญของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนผลการขยายการก่อสร้าง โรงไฟฟ้าถ่านหิน การทุ่มเทของผู้นำสตรีทั้งสอง และชาวบ้านจากทั้งสองชุมชน สร้างความมั่นใจให้ชาวบ้านชุมชนอื่น ที่ประสบปัญหาโครงการขนาดใหญ่เกิดความมั่นใจ และมีกำลังใจในการปกป้องทรัพยากรในท้องถิ่นของตน ตลอดจนใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญอย่างเท่าเทียมกับกลุ่มทุนและเจ้าหน้าที่รัฐ

กรณิมาได้ร่วมมือกับเจริญ ผู้เป็นสามีเมื่อครั้งที่ยังมีชีวิตอยู่ และชาวบ้านป้อนอกเก็บข้อมูลและถ่ายรูปรวภาพพรุคำ บริเวณทะเลป้อนอก เพื่อยืนยันความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเลของทะเลป้อนอกซึ่งใช้หลักฐานข้อมูลที่ปรากฏในรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่จัดทำโดยบริษัทเอกชน ที่สรุปว่าเป็นทะเลป้อนอกเสื่อมโทรม ไม่พบสัตว์ทะเลหายากแต่อย่างใดเมื่อ พ.ศ.๒๕๓๘ กรณิมาได้ช่วยเจริญ และชาวบ้านป้อนอก ตรวจสอบการอนุญาตของสภาตำบลป้อนอก ให้บริษัทธุรกิจเอกชนแห่งหนึ่งใช้ที่ดินสาธารณะ จำนวน ๗๓๕ ไร่ ตัดขายทะเล สร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน พบว่าสภาตำบลไม่มีอำนาจดังกล่าว ซึ่งส่งผลให้การอนุญาตครั้งนั้นต้องยกเลิกไปในปี พ.ศ.๒๕๔๖ กรณิมาและเจริญก็ร่วมกับชาวบ้านป้อนอกร้องเรียนกรณีนายทุนนาทุ่งบุกรุกที่สาธารณะดังกล่าว เพื่อยขอให้ออกโฉนด ซึ่งเป็น

ต้นเหตุให้เจริญ ถูกสังหาร แต่กรณีอุมาก็ไม่ย่อท้อ และยังยืนหยัดต่อสู้เพื่อดูแลรักษาบ่อนอกเรื่อยมา

กรณีอุมากับบทบาท “นักปกป้องสิทธิมนุษยชน”

กรณีอุมา พงษ์น้อย ผู้ต่อสู้กับโครงการพัฒนาและความยุติธรรมเชิงโครงสร้างเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น ร่วมกับกลุ่มรักท้องถิ่นบ่อนอก และเครือข่ายมาอย่างต่อเนื่องยาวนานจนปัจจุบัน แม้ไม่มีเจริญ วัตถุประสงค์เดียวกันแล้วก็ตาม

กรณีอุมา สะท้อนให้เห็นความเป็นผู้หญิงนักต่อสู้เพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชนว่า

“ตลอดประวัติศาสตร์อันยาวนานของบ้านเมืองนี้ ชุมชนหลายแห่งได้ลุกขึ้นมาต่อรองอำนาจในการกำหนดอนาคตของตนเอง ได้เกิดการต่อสู้ขึ้นมาหลายครั้ง ในหลายพื้นที่ แลกลับมาด้วยเลือดเนื้อของชาวบ้านนิรนามไม่รู้เท่าไร ทั้งที่แท้บ้างขณะบ้าง แต่ก็ล้วนได้ลุกขึ้นสู้อย่างมีศักดิ์ศรี”

จินตนา กับบทบาท “นักปกป้องสิทธิมนุษยชน”

จินตนา และสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ฯ ร่วมกันจับใจรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม และเปิดเผยแหล่งปะการังสำคัญสู่สาธารณะชน จนกลุ่มทุนเจ้าของโครงการ และหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ต้องยอมรับความผิดพลาดในรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ร่วมกับชาวบ้านบ้านกรูดติดตามเรื่องที่ดินสาธารณะประโยชน์ ขนาด ๑๗ ไร่ ที่อยู่ในวงล้อมของที่ดิน

คัดย่อจากหนังสือผู้หญิงปกป้องสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๖

บริษัทธุรกิจเอกชน ที่ซื้อที่ดินเพื่อทำโครงการโรงไฟฟ้า และยื่นคัดค้านให้เจ้าหน้าที่ที่ดินให้ตรวจสอบ พบว่ามีการทุจริตในการออกโฉนดที่ดิน ทำให้ที่ดินสาธารณะดังกล่าว คงมีอยู่ทุกวันนี้จนวันหนึ่งการเรียกร้องตามสิทธิรัฐธรรมนูญได้นำไปสู่การยกเลิกโครงการโรงไฟฟ้าในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อย่างไรก็ตามก็กลับไปโผล่โครงการในพื้นที่อื่น ไปละเมิดสิทธิของประชาชนที่อื่นต่อไป

“สิ่งที่พวกเราเจ็บปวดมากที่สุดก็คือ การต่อสู้เพื่อทรัพยากรวันนี้ในพื้นที่เรา สถานการณ์ล่าสุดคือพวกเราถูกกล่าวหาว่า การรักษาสังแวดล้อมการลุกขึ้นสู้เพื่อชุมชนตามรัฐธรรมนูญ ถูกหาว่ากลายเป็นผู้ไม่มีชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ ล่าสุดเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ มีการใช้รถติดเครื่องเสียงวิ่งรอบตลาดในตัวเมือง ทั้งใบปลิว กล่าวหาให้ร่วมกันทำลายล้างกลุ่มของเราที่ขึ้นธงเขียว และยื่นหนังสือตามที่ต่างๆ ให้ทำลายกลุ่มเราให้หมด เพราะมีพฤติกรรมอันเป็นคอมมิวนิสต์ จนกระทั่งมีลักษณะของการจะปะทะกันตลอดเวลา มีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นมา และบอกว่าการกลุ่มนี้ก็มีสิทธิในการสนับสนุนไปโผล่ทุกที่ ที่กลุ่มเราไป ในขณะที่เขาก็มีสิทธิ เรามีสิทธิ แต่เขามีอำนาจหนุนหลัง แต่เราไม่มีเลย”

จินตนาได้สะท้อนภาพไว้อย่างน่าคิดว่า “ในช่วงแรกก็เป็นเหมือนผู้หญิงทั่วไป เริ่มแรกสามมือออกไปคัดค้านโรงไฟฟ้า ตัวเองลูกอ่อนก็หุงหาอาหารให้สามี แต่ในระยะหลัง ดูว่าทำแบบนี้ ความเสี่ยงน่าจะมากกว่าเพราะสามีทำงานเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ อะไรก็เกิดขึ้นได้ เพราะเป็นการต่อสู้กับทุนใหญ่อย่างกระนั้นเลย ตัวเองเป็นแม่ค้าขายของชำอยู่กับบ้านไม่มีใครมาสั่งการ อีกทั้งตอนนั้นแกนนำผู้ชายที่มีอยู่สามสี่คนประกาศศิวว่าไม่ยอมคัดค้านแล้ว ความรู้สึกแค้นแค้น ทำให้ตัดสินใจลุกขึ้นมาทำเอง แม้ตอนแรกจะไม่คิดว่าจะต้องมีบทบาทนำแต่บทบาทนี้ก็ได้ตามมาภายหลัง”

แต่ปัจจุบันจินตนา กับชาวบ้านหินกรูด และกรณีอุมากับชาวบ้านบ่อนอกยังคงยึดมั่น ต่อแนวทางการรักษาสังแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น และยืนหยัดเพื่อคัดค้านหน่วยงานรัฐ และกลุ่มทุน ในการดำเนินการใดๆ ที่เป็นผลเสียต่อชุมชน และท้องถิ่นบ้านเกิดของตน ทั้งกรณีอุมา และจินตนา ต่างก็เสริมซึ่งกันเป็นคำมั่นสัญญาของนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนผู้หญิงในการทำงานรักษาบ้านเกิด ว่า “การรักษาอุดมการณ์และความเข้มแข็งของชาวประจวบไว้ เป็นภารกิจที่ไม่ใช่เรื่องง่าย ในวันนี้การต่อสู้ของพวกเราชาวประจวบเองก็ยังไม่จบสิ้น แม้โรงไฟฟ้าบ่อนอก-หินกรูด จะถูกยกเลิกไปแล้ว แต่โรงไฟฟ้า ใหม่ๆ ทั้งถ่านหิน ก๊าซและนิวเคลียร์ ก็รอจังหวะที่จะรุกเข้ามา โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ก็อาจจะขยายอาณาจักร มากรุกรานทำลายทรัพยากร และสุขภาพของชาวประจวบฯ ให้ยิ่งหนักเข้าไปอีก ที่ดินสาธารณะคลองชายธงก็ยังคงอยู่ในมือกลุ่มอิทธิพลท้องถิ่นถ้าเมื่อไหร่ที่ชุมชนของเราไม่เห็นความสำคัญของการรวมตัวกันต่อสู้ด้วยความเข้มแข็ง ไม่เห็นความสำคัญของการยืนหยัดด้วยตนเอง ประวัติศาสตร์แห่งชัยชนะของชุมชนที่เราเคยสร้างไว้ ก็จะเป็นนิทานปรัมปราที่มีแต่จะถูกลืมเลือนไปพร้อมกับวิถีชีวิตและทรัพยากรของชุมชนที่จะถูกทำลาย”